

ป ุณ ุณ เ ศ ร ษ ฐี
ผู้ไ ถ น า เ ป็ น ท อ ง

บุคคลควรกำจัดความตระหนี่ อันเป็นสนิมในใจ
ให้ทานเถิด
เพราะบุญทั้งหลาย
ย่อมเป็นที่พึงของสัตว์ทั้งหลายในโลกหน้า

ปณณเศรษฐี ผู้ไถนาเป็นทอง

๔๕๘

พระรัตนตรัย คือ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะ สามสิ่งนี้เท่านั้นที่เป็นที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุดของเรา ผู้ใดก็ตาม ระลึกถึงรัตนะทั้ง ๓ หากยามมีทุกข์ก็สามารถบำบัดทุกข์ เมื่อมีสุขแล้วก็เพิ่มเติมความสุขได้ เพราะพระรัตนตรัยเป็น แหล่งรวมแห่งความสุข ความบันเทิง ความเบิกบานใจ ซึ่งมีอยู่ ภายในตัวของเราทุกๆ คน หากทุกคนในโลกเข้าถึงสรณะอัน สูงสุดนี้ได้ ความทุกข์ทั้งหลายจะดับหมด เพราะได้เข้าถึงความ สุขที่แท้จริง ที่ท่านเรียกว่า เอกันตบรมสุข คือเป็นสุขล้วนๆ ไม่มีทุกข์เจือปน การจะเข้าถึงรัตนะทั้งสามนี้ได้ ต้องทำใจให้ หยุตหนึ่งที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เท่านั้น

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

“ตสฺมา วิเนยฺย มจฺเฌรํ ทชฺชา ทานํ มลาภิกฺขุ
ปญฺญานิ ปรโลกสฺมี ปตฺติจฺจา โหนฺติ ปาณินิ

บุคคลควรกำจัดความตระหนี่อันเป็นสนิมในใจ ให้ทาน เลิด เพราะบุญทั้งหลาย ย่อมเป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลายใน โลกหน้า”

การให้เป็นอริยประเพณีที่ผู้รู้ทรงสรรเสริญ แม้เราจะรู้ ว่าการให้ทานเป็นสิ่งที่ดี แต่การทำทานที่จะให้ได้ผลมาก เป็น มหาทานบารมีนั้น ผู้ให้จะต้องรู้จักวิธีการให้ทานที่ถูกต้อง และ

ปณฺณเศรษฐี ผู้ไถนาเป็นทอง

๔๕๕

ทำถูกเนื่อนาบุญด้วย การทำทานที่จะให้ได้ผลมาก ใจของเราจะต้องใสสะอาดบริสุทธิ์ หยดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกาย ทานนั้นจึงจะเป็นมหาทานบารมี เป็นมหัคคตกุศล เป็นกุศลใหญ่ที่จะนับจะประมาณมิได้

การให้ทานที่ได้บุญมาก วัตถุทานต้องบริสุทธิ์คือ ได้มาด้วยความชอบธรรม อีกทั้งผู้ให้ และผู้รับก็ต้องมีความบริสุทธิ์ ยิ่งถ้าผู้รับเป็นเนื่อนาบุญอันประเสริฐ ได้เข้าถึงพระรัตนตรัยเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระรัตนตรัยภายใน ผลบุญที่เกิดขึ้นย่อมเป็นอสงไขยอัปมาณังคือ ไม่สามารถจะคำนวณได้ว่า ได้บุญเท่านั้นเท่านี้ แม้ว่าผู้รับยังไม่หมดกิเลส แต่ถ้าตั้งใจปฏิบัติเพื่อให้หลุดพ้นจากอสงกิเลสคือ มุ่งกำจัดราคะ โทสะ โมหะให้หมดสิ้นไป ผลานิสงส์นั้นจะบังเกิดขึ้นอย่างไม่มีประมาณ เหมือนอย่างนายบุญชานา ที่ได้เปลี่ยนฐานะจากนายบุญชานาเป็นปณฺณเศรษฐีหรือธนเศรษฐี ก็เพราะอานุภาพบุญที่เกิดจากการให้ทานด้วยจิตที่เลื่อมใส และได้ทำถูกเนื่อนาบุญนี้เอง

*เรามาลองศึกษาชีวประวัติของปณฺณเศรษฐี ซึ่งเป็นหนึ่งในห้าของมหาเศรษฐีผู้ใญ่บุญประจำกรุงราชคฤห์ ในอดีตมีครอบครัวชานาซึ่งสามีออกไปไถนาแต่เช้าตรู่ ส่วนภรรยา

ปณณเศรษฐี ผู้ไถนาเป็นทอง

๔๖๐

จะทำอาหารและนำไปส่งให้ที่ท้องนาทุกวัน

วันหนึ่ง พระสารีบุตรเถระออกจากนิโรธสมาบัติเดิน บิณฑบาตผ่านมา ภรรยาของนายปณณะหรือนายบุญซึ่งกำลัง นำอาหารไปให้สามี เห็นพระก็เกิดความเลื่อมใส ประรณานาจะ ทำบุญกับพระเถระ นางคิดว่า “บางวันเราประรณานาจะทำทาน แต่ไม่มีไทยธรรม เพราะต้องหาเข้ากินค่า บางวันมีไทยธรรม แต่ไม่มีพระมาโปรด ตอนนี้มีไทยธรรมของเรามีพร้อม พระท่าน ก็มาโปรดแล้ว เราควรทำบุญวันนี้แหละ” และด้วยจิตที่เลื่อมใส ในพระเถระ นางจึงน้อมถวายอาหารมือนั้นแต่ท่านด้วยความ เบิกบานใจยิ่งนัก

ขณะกำลังใส่บาตรด้วยความเลื่อมใสนั้น นางได้ตั้งจิต อธิษฐานให้พระเถระได้ยินว่า “ด้วยบุญที่ได้ถวายทานครั้งนี้ จงดลบันดาลให้ดิฉันพ้นจากชีวิตยากเข็ญในโลกนี้และขอให้มีส่วน แห่งธรรมที่ท่านเห็นแล้วด้วยเถิดเจ้าข้า” พระเถระให้พรสั้นๆ ว่า “อิฉฉิตฺตํ ปตฺถิตํ ตุมฺหํ ขิปปปเมว สมิชฺฌตฺถุ ขอให้สมปรารถนาใน ทุกเรื่อง” นางชื่นใจ ปิดขันหลูชูชั้น เบิกบานใจมาก ไม่กังวลว่า สามีจะหงุดหงิดหรือไม่ กลับบ้านเพื่อเตรียมอาหารนำไปให้สามี ที่รอคอยอยู่กลางทุ่งนาทันที

สามีกำลังเหน็ดเหนื่อยและหิวมาก ภรรยาเห็นสามีกำลัง

ปณณเศรษฐี ผู้ไถนาเป็นทอง

๔๖๑

เหนื่อยก็สงี่ยมไปก่อน และพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ หาน้ำหาทำให้เต็ม แล้วรีบจัดอาหารให้รับประทาน พลางพูดว่า “วันนี้ที่นำอาหารมาช้าเพราะขณะที่กำลังนำอาหารมาให้พี่ ฉันได้เจอพระระหว่างทาง ผิดพรณท่านเปล่งปลั่งผ่องใสเหลือเกิน ฉันเห็นแล้วอยากทำบุญ จึงเอาอาหารใส่บาตรทำบุญไปจนหมด จากนั้นก็รีบกลับไปทำอาหารมาให้พี่ ขอให้พี่ตั้งใจตบิโนมทนาด้วยเถอะนะ”

นายบุญใจบุญสมซื้อ แม้จะเหน็ดเหนื่อยมา แต่ครั้นได้ยินชาวบุญก็สารุ และบอกว่า “ดีแล้วน้องเอ๋ยที่ได้ใส่บาตรพระ เพราะเมื่อสักครูพี่ก็ได้ถวายน้ำบัววนปาก และไม่ชำระฟันแต่ท่านไปเหมือนกัน” ด้วยจิตอันเลื่อมใส กระแสธารแห่งบุญจึงส่งต่อมาถึงนายบุญทันที หลังจากทานข้าวแล้วก็เอาศีรษะหนุนตัก ภรรยาอนพักผ่อนอยู่ครู่หนึ่ง ตอนนั้นใจสบาย พอลืมตาขึ้นมา มองดูนาที่ไถไปเมื่อเช้า พื้นดินได้กลายเป็นทองคำไปหมด

นายบุญจ้องมองด้วยความตะลึงแทบไม่เชื่อสายตาตัวเอง จึงถามภรรยาว่า “น้องเห็นไหมนั่นอะไร บริเวณที่พี่ไถนาเมื่อเช้านี้ มันกลายเป็นทองคำเหลืองอร่ามไปหมดแล้ว” ภรรยาก็มองเห็นทองคำเช่นกัน จึงไปเอาก้อนดินที่กลายเป็นทองนั้น ลองทุบกับงอนไถ รู้ว่าเป็นทองแน่นอน ทั้งสองต่างรู้สึกปิติในความมหัศจรรย์แห่งบุญที่สามารถพลิกดินเป็นทองคำได้

ปณฺธเศรษฐี ผู้ไถนาเป็นทอง

๔๖๒

นายบุญชวนศรีภรรยาไปกราบทูลพระราชา เพื่อส่งคนไปขนทองทั้งหมดเข้าสู่ท้องพระคลัง พระราชาทรงรับสั่งให้เทียมเกวียนไปขนทองของนายบุญมาจากท้องนา พวกราชบุรุษเห็นทองคำมากมาย ต่างรู้สึกอัศจรรย์ใจ พวกกันกล่าวด้วยความไม่รู้ว่่า “นี่เป็นทองคำของพระราชา” พลางหยิบก้อนทองขึ้นมาดู ทองสุกปลั่งที่ปรากฏต่อหน้านั้น พลันกลับกลายเป็นก้อนดินทันที พวกราชบุรุษตกใจมาก อีกทั้งเกรงกลัวพระราชอาญา เพราะโทษฐานที่ทำให้ทองกลับกลายเป็นดิน จึงไปกราบทูลพระราชา

พระราชาก็รับสั่งว่่า ให้พวกท่านจงพูดว่่า “ทองคำเหล่านี้เป็นของนายบุญ” เมื่อพวกราชบุรุษกลับไปดูใหม่ และพูดตามคำสั่งของพระราชา ก้อนดินที่ถือขึ้นมาก็กลายเป็นทองเหมือนเดิม พวกเขาจึงช่วยกันขนทองมาไว้ที่พระลานหลวง กองสูงประมาณเท่าต้นตาล พระราชาโปรดให้เรียกชาวเมืองและพวกพ่อค้ามาประชุมกัน และตรัสถามว่่า “ในตระกูลของใครมีทองกองสูงเท่านี้ไหม” เมื่อได้รับคำตอบว่่า ไม่มีผู้ใดมีทองมากเท่านี้ พระองค์ได้พระราชทานทองคำทั้งหมดคืนนายบุญ แล้วทรงแต่งตั้งให้เป็นเศรษฐี โดยขนานนามใหม่ว่่า ธนเศรษฐี

นายบุญได้เป็นเศรษฐีแล้ว ก็ไม่ประมาท ท่านฉลองตำแหน่งเศรษฐีด้วยการจัดงานมงคล โดยไปกราบนิมนต์พระ-

ปณณเศรษฐี ผู้ไถนาเป็นทอง

๔๖๓

ภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุขมารับสังฆทานตลอด ๗ วัน
ในวันสุดท้าย พระบรมศาสดาทรงอนุโมทนาในทานของปณณ-
เศรษฐี และครอบครัว เมื่อจบพระธรรมเทศนา ท่านเศรษฐี ภรรยา
และลูกสาว ต่างได้บรรลุธรรมเป็นพระโสดาบัน เป็นผู้เลื่อมใส
ไม่คลอนแคลนในพระรัตนตรัย ได้ตั้งใจสั่งสมบุญจนตลอดชีวิต

เราจะเห็นว่า การทำบุญถูกเนื่อนาบุญ เป็นบุญลาภอัน
ยิ่งใหญ่ ผู้ที่มีบุญมากนั้น เพราะในกาลก่อนท่านได้ทำในสิ่ง
ที่ใครๆ ทำได้ยาก มีใจเต็มเปี่ยม ไม่เสียดายทรัพย์หรือแม้
กระทั่งชีวิต ทำถูกเนื่อนาบุญ ทำกับผู้บริสุทธิ์ ถึงคราวบุญส่งผล
ฟังแล้วแทบไม่น่าเชื่อว่า ผู้มีบุญมากไม่ต้องทำมาหากิน แค่อริ
ระลิกนึกถึงบุญเท่านั้น สมบัติใหญ่ก็ไหลมาเทมา เพราะสมบัติ
มีอยู่แล้วในโลก ถ้ามีบุญก็รวมสมบัติได้ สมบัติเป็นของกลาง
ของโลก มีไว้ให้เฉพาะผู้ที่มีดวงบุญสุกใสสว่างอยู่ภายในเท่านั้น
ถ้ามีบุญมาก บุญก็ดูดสมบัติเข้ามา ยิ่งใจบริสุทธิ์สว่างมาก ท่อธาร
แห่งบุญที่อยู่ในศูนย์กลางกาย ก็ยิ่งมีแรงดึงดูดมาก สมบัติ
ทั้งหลายจะหลั่งไหลมาสู่ผู้มีบุญให้ได้ใช้ตามใจปรารถนา

บุญจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะติดตามเราไปในภพชาติ
เบื้องหน้า เป็นบ่อเกิดแห่งความสุข และความสำเร็จในชีวิต
ทั้งปวง ดังนั้นให้ทุกท่านหมั่นสร้างมหาทานบารมีกันให้เต็มที่